

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تغذیه طیور

پایه دهم

دوره دوم متوسطه

شاخه: کاردانش

زمینه: کشاورزی

گروه تحصیلی: کشاورزی و غذا

رشته‌های مهارتی: پرورش پرندگان زینتی، پرورش ماکیان و مرغداری صنعتی

نام استاندارد مهارتی مبنا: پرورش عمومی طیور

کد استاندارد متولی: ۸۵/ب/۱۷/۴/۸۰/ک

۶۳۶	افشار، مجید
۵/	تغذیه طیور / مؤلفان: مجید افشار، مهرداد نفیسی، حمیدرضا مصلحی. - تهران: شرکت چاپ
ت ۶۴۴ الف /	و نشر کتاب‌های درسی ایران.
۵۹ ص.	مصور. - (شاخه کاردانش)
	متون درسی شاخه کاردانش گروه تحصیلی کشاورزی و غذا، رشته‌های مهارتی پرورش پرندگان
	زینتی، پرورش ماکیان و مرغداری صنعتی، زمینه کشاورزی.
	برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
	وزارت آموزش و پرورش.
	۱. مرغداری. ۲. مرغ و خروس‌ها - تغذیه. الف. نفیسی، مهرداد. ب. مصلحی، حمیدرضا.
	ج. ایران. وزارت آموزش و پرورش. دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش.
	د. عنوان. ه. فروست.

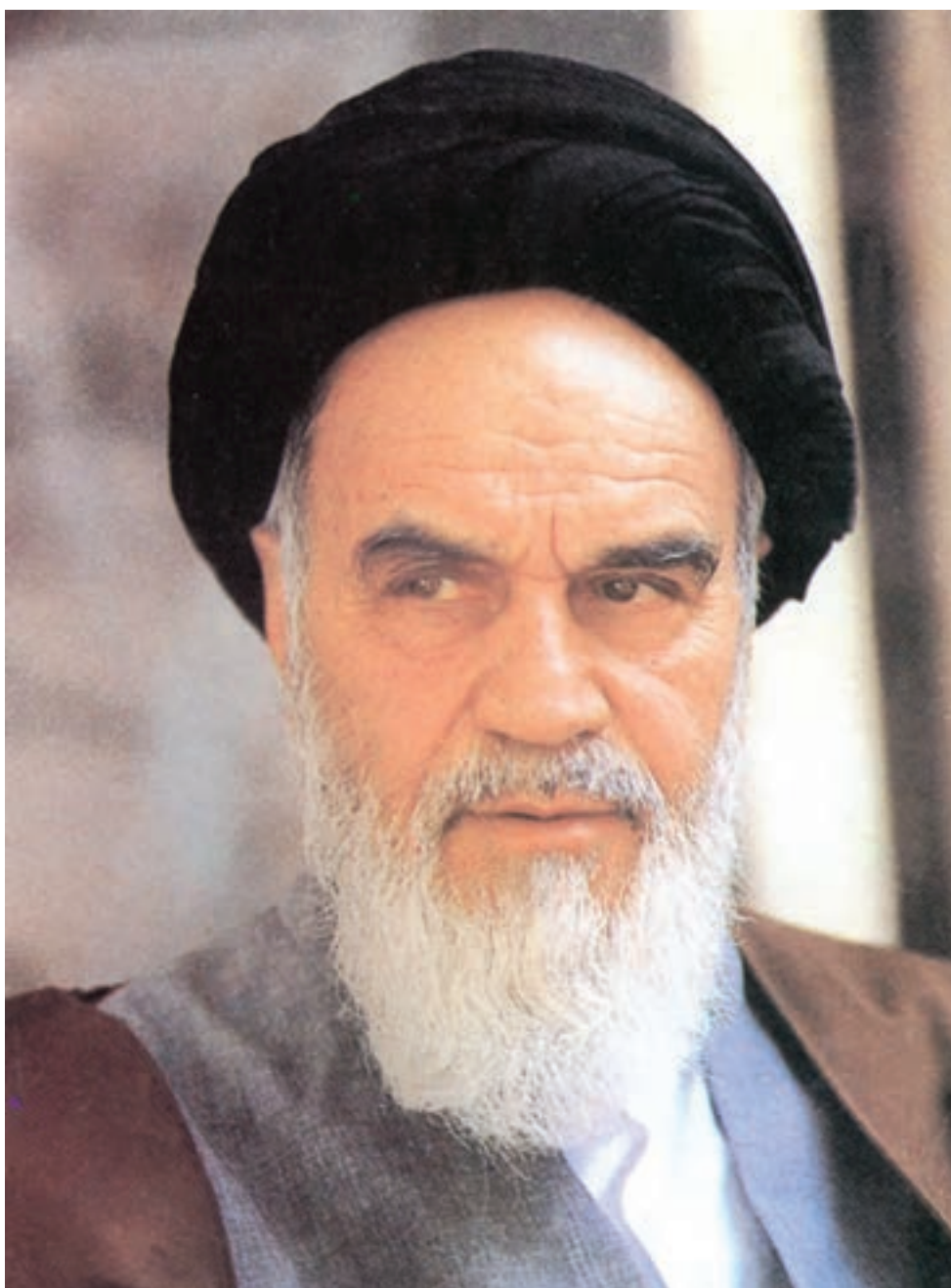

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	تغذیه طیور - ۱۳۲۰۳۱
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	سعید بدیعی اردستانی، سیروس اشیدری، ابوالفضل قلی‌بیگی، جهان‌شاه ایرانپور، عبدالرضا ولی محمدی، شهرزاد جزءقاسمی، نبی‌اله مقیمی و حمید احدی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	مجید افشار، مهرداد نفیسی و حمیدرضا مصلحی (اعضای گروه تألیف)
شناسه افزوده آماده‌سازی :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
نشانی سازمان :	مریم نصرتی (صفحه‌آرا) - طاهره حسن‌زاده (طراح جلد)
ناشر :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
چاپخانه :	تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
سال انتشار و نوبت چاپ :	وب‌گاه : www.irttextbook.ir و www.chap.sch.ir
	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پخش)
	تلفن : ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹
	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
	چاپ سوم ۱۳۹۷

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۱-۱۷۰۱-۰۵-۹۶۴ ISBN 964-05-1701-1

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی (ره)

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران- صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب‌های درسی
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.ir

پیام‌نگار (ایمیل)

www.tvoccd.sch.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)

فهرست

	مقدمه
	پیش‌آزمون
۱	پیمانه مهارتی (۱) شناخت مواد مغذی و کاربرد آن‌ها
۲	۱-۱- اهمیت تغذیه در پرورش طیور
۲	۱-۲- تعریف خوراک (غذا) و ماده مغذی
۲	۱-۳- تقسیم‌بندی مواد مغذی
۲	۱-۳-۱- آب
۵	۱-۳-۲- ماده خشک
۸	مواد آلی
۱۸	مواد معدنی
۲۱	۱-۴- انواع انرژی غذایی
۲۳	آزمون پیمانه مهارتی (۱)
۲۵	پیمانه مهارتی (۲) انتخاب مواد خوراکی
۲۶	مقدمه
۲۶	۲-۱- منابع تأمین انرژی
۲۶	۲-۱-۱- دانه‌های گیاهی (غلات) و فرآورده‌های آن‌ها
۲۹	۲-۱-۲- چربی‌ها و روغن‌ها
۲۹	۲-۲- منابع تأمین پروتئین
۲۹	۲-۲-۱- منابع پروتئین گیاهی
۳۲	۲-۲-۲- منابع پروتئین حیوانی
۳۳	۲-۳- منابع تأمین عناصر معدنی
۳۴	۲-۴- منابع تأمین ویتامین‌ها و مواد معدنی کم‌نیاز
۳۵	۲-۵- سایر مواد افزودنی
۳۷	آزمون پیمانه مهارتی (۲)

۳۸	پیمانه مهارتی (۳) مخلوط کردن و تهیه خوراک
۳۹	۳-۱- استفاده جداول تغذیه‌ای
۳۹	۳-۲- نسبت ترکیب مواد اولیه در جیره طيور
۴۱	۳-۳- نمونه‌هایی از جیره غذایی
۴۳	۳-۴- چگونگی کار با دستگاه آسیاب و مخلوط کن
۴۴	۳-۵- اشکال مختلف دان مخلوط
۴۴	۳-۶- مخلوط کردن دستی مواد اولیه آسیاب شده
۴۵	آزمون پیمانه مهارتی (۳)

۴۶	پیمانه مهارتی (۴) نگهداری و انبار نمودن مواد خوراکی
۴۷	۴-۱- ساختمان انبار و استانداردهای مربوطه
۴۷	۴-۲- شرایط انبار کردن هر یک از مواد
۴۷	۴-۳- نکات بهداشتی در انبار کردن مواد خوراکی و روش‌های حفظ آن
۴۸	۴-۴- مبارزه با آفات انباری
۴۹	۴-۴-۱- آفات انباری
۴۹	۴-۴-۲- سموم جوته کش و حشره کش
۴۹	۴-۴-۳- نحوه کار با سموم
۴۹	۴-۴-۴- نکات ایمنی در مورد کار با سموم
۵۰	۴-۵- ارزیابی ظاهری مواد اولیه دان
۵۰	۴-۵-۱- تشخیص دان سالم از ناسالم از نظر وجود عوامل بیماری‌زا
۵۱	۴-۵-۲- درجه بندی مواد اولیه
۵۱	۴-۶- اثرات قارچ‌ها و کپک‌ها بر کیفیت مواد خوراکی
۵۱	۴-۶-۱- قارچ‌کش‌ها و روش‌های استفاده از آن‌ها
۵۳	آزمون پیمانه مهارتی (۴)

مقدمه

بخشی از گسترش چشم‌گیر کمی و کیفی صنعت طیور در سال‌های اخیر، مرهون پیشرفت در علم تغذیه و تعیین دقیق احتیاجات غذایی طیور است.

دانشمندان در توسعه این صنعت کوشش بسیاری نموده‌اند، به طوری که طی ۳۰ سال گذشته، احتیاجات غذایی طیور در هر مرحله از رشد و تولید به طور دقیق تعیین شده است. هم‌چنین، میزان تمام مواد مغذی ضروری موجود در مواد اولیه متداول خوراکی، که در تغذیه طیور مورد استفاده قرار می‌گیرد، نیز شناخته شده است.

انجمن ملی تحقیقات^۱، با انتخاب اعضای زیر کمیته تغذیه طیور در سال‌های اخیر مسئولیت تجدیدنظر در گردآوری مطالعات انجام گرفته در زمینه تغذیه طیور را به عهده گرفته و هر روز شاهد افزایش اطلاعات جامع و دقیق‌تری در علم تغذیه طیور است. تغذیه طیور حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد از هزینه‌های پرورش طیور را در برمی‌گیرد، بنابراین اهمیت آن و داشتن اطلاعات کافی در این زمینه بر هیچ کس پوشیده نیست. تغذیه ناصحیح باعث می‌شود رشد بدن و تولید محصول کاهش یابد و سایر عوارض نیز ایجاد گردد. بنابراین باید تلاش کرد تا با کمک گرفتن از اصول علمی تغذیه، تولید اقتصادی طیور توسعه یابد.

پیش آزمون

- ۱- برای تأمین انرژی و پروتئین مورد نیاز مرغ از چه مواد خوراکی استفاده می شود؟
- ۲- آیا در تغذیه مرغ از پودر استخوان و پودر صدف استفاده می شود؟
- ۳- آیا آب یک ماده مغذی ضروری در تغذیه طیور است؟
- ۴- آیا می توان تنها از یک ماده خوراکی در تغذیه طیور استفاده کرد؟ چرا؟
- ۵- اندازه ذرات دان جوجه با افزایش سن چه تغییری می نماید؟